

**Ко у Србији може да приушти
стан и аутомобил: Занимања која
су довољно плаћена**

**Ко у Србији може да
приушти стан и
аутомобил:
Занимања која су
довољно плаћена**

rs.politsturm.com

2024-09-22

2 мин. читања

Занимљив текст је скоро објављен на порталу Н1 [1] који говори о занимањима која, данас у Србији, имају довољно високе плате да себи приуште кров над главом и аутомобил. Поред простог набрајања тих послова (ИТ стручњаци, менаџери и занатлије су били примери у тексту) и површних објашњења због чега су она високо плаћена, доста тога остаје неречено.

Нема сумње да су подаци изнети у тексту истинити, међутим разумевање ширег контекста ситуације није могуће без марксистичке анализе. Наиме, уколико посматрамо случај занатлија као што су електричари, водоинсталатери, бравари и други можемо се сетити да стање њихових примања пре само десетак година није било на завидном нивоу (релативно гледано у односу на друга занимања). Да ли то значи да је сада дошло време заната и да су то послови будућности?

Пре свега, морамо разумети да сви људи у капитализму учествују на тржишту у свом економском животу. У зависности од тога да ли продајемо своју радну снагу, сопствени производ или туђи производ на том тржишту, делимо се на раднике, ситне буржује и капиталисте редом. Тржиште, међутим, није стабилно и не пружа никакву сигурност. На тржишту се привремена цена робе одређује односом понуде и потражње.

Са тим на уму много јасније можемо разумети позицију заната данас. Претходних деценија тржиште је слало импулс да занатлија има много и да њиховог производа има превише па је самим тим цена оборена. Људи су се, због тог импулса, одлучивали за друге професије па због тога данас опет имамо дефицит занатлија, те недовољну понуду за постојећу потражњу што опет диже цену њиховог производа.

Класа којој занатлије припадају, односно ситна буржоазија, је најнесигурнија од свих јер као "саме своје газде", уколико дође до пада цене њиховог производа, не могу попут крупних произвођача да преживе такав период већ падају у класу радника.

Занат смо у овом тексту узели само као пример због његове тренутне актуелности у медијима и специфичне улоге ситних буржуја као класе која умире и чији припадници у највећој мери постају радници. Несигурност плата на тржишту неће заобићи ниједно занимање које можда у овом тренутку ужива одређене повластице у односу на друге послове. Тржиште није и не може бити оптималан начин расподеле добара унутар друштва. Једину сигурност радници могу имати у економији која је централно планирана и у којој се на основу реалних потреба алоцирају ресурси тамо где су они најпотребнији.

Извори:

[1] Н1 - <https://n1info.rs/biznis/ko-u-srbiji-moze-da-priusti-stan-i-automobil-zanimanja-koja-su-dovoljno-placena/>